

Léta válečná na Karvinsku

Hlavní vchod do radnice v Karviné se schránkou Německé říšské pošty a cedulí o zákazu oprání kol.

Ničivé následky bojů, rabování, odvodů rekrutů do války, válečné zásobování, přítomnosti vojáků i cizí vojenské správy výrazně poznamenaly místní obyvatelstvo. V samotném Fryštátu se město staralo od dob hrabat Taaffů o ubytování vojáků ve městě. Válečné rabování připomíná již Kniha kupů a smluv města Fryštátu. V roce 1619 měli ukořistit krávy místních měšťanů vojáci hraběte Hohenzollerna. Rabování se nevyhnulo Fryštátu i celému Ostravsko-karvinskému revíru v roce 1917, kdy byly živelně vykrádány obchody. Složitě zásobování hustě zalidněné průmyslové oblasti v době 1. světové války se vrátilo i za 2. světové války, kdy území dnešní Karviné bylo součástí Třetí německé říše. Dosazená německá okupační správa, poněmčování a přizpůsobování se válečnému průmyslu změnily během krátkého období osudy mnoha lidí. Od 1. dubna 1944 se navíc sloučila města Karviná a Fryštát a obce Lázně Darkov, Ráj a Staré Město v jeden městský celek Karvinou (Karwin). Nové město pod starostou Theinerem nechalo velice brzy zhotovit nový městský znak. Již za války byla plánována poválečná výstavba nového sídliště na území městské části Karviná-Fryštát (Karwin-Freistadt).

Snímky radnice v Karviné v období nacistické okupace, 1939–1945.

Ted' se bude mluvit německy!

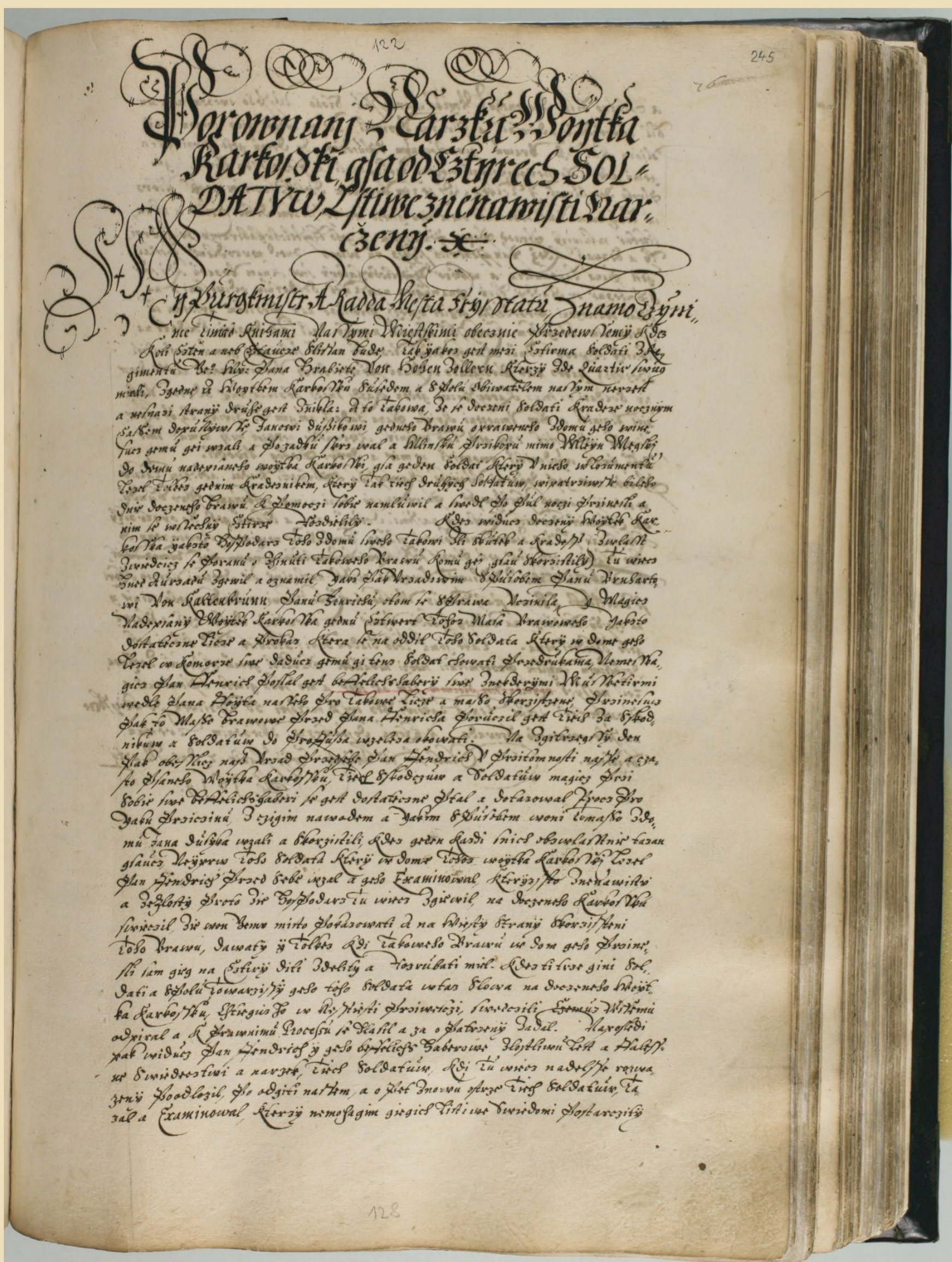
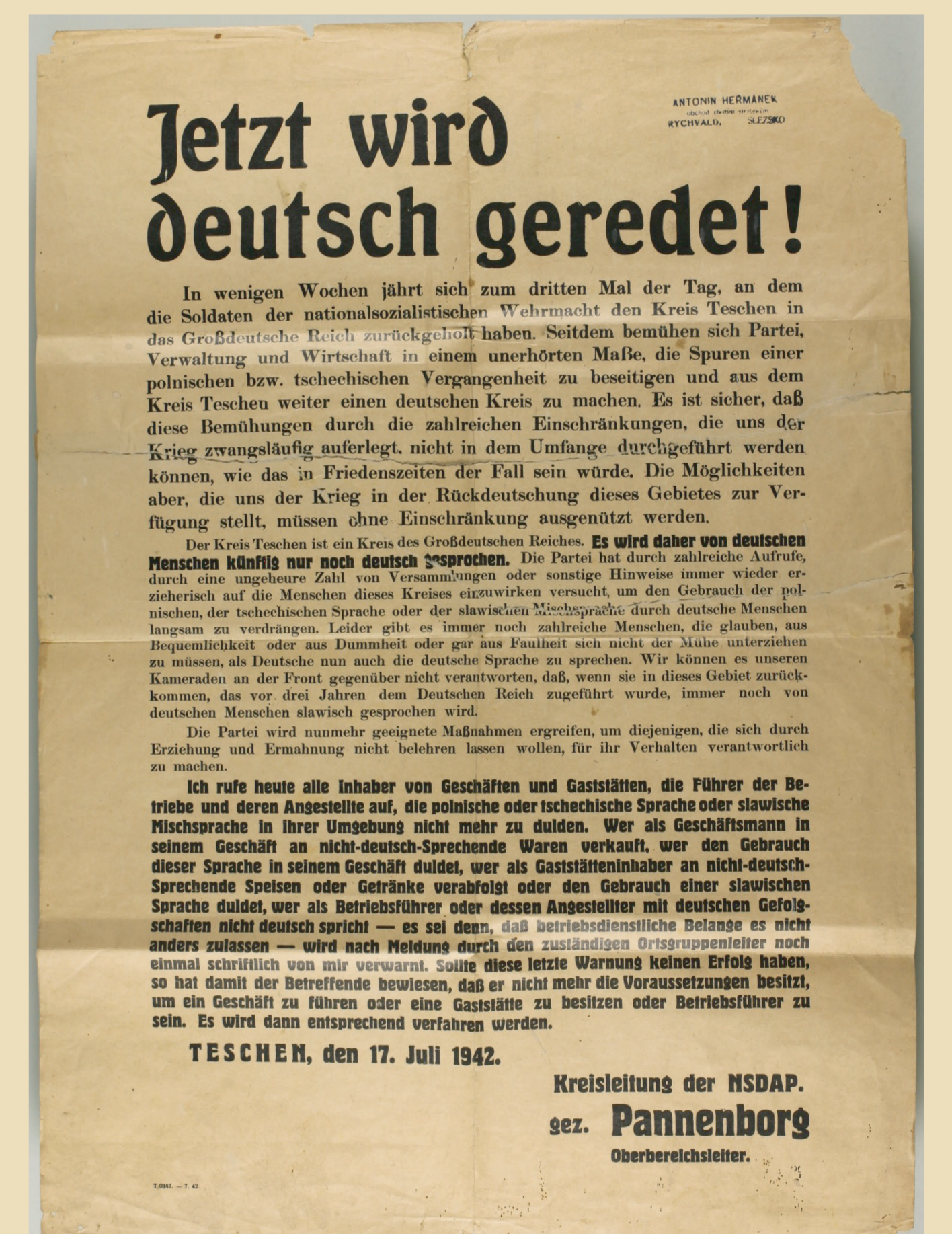
Za několik týdnů se přiblíží potěší výročí dne, v němž vojáci nacionálně socialistické armády přivedli napětí okres Těšín do Velkoněmecké říše. Od této doby se v neslychané míře strana, správa a hospodářství snaží odstranit stopy polské, případně české minulosti a rozšířit německý obvod o okres Těšín. Je jisté, že tato námaha pro mnohá omezení, které nám válka neodvratně ukládá, nemohla být provedena v rozsahu, k němuž by mohlo dojít v době míru. Ale možnosti, jež nám umožňuje válka v navrácení německví na tomto území, se musí bez omezení využít. Okres Těšín je okresem Velkoněmecké říše. Na příště proto bude mluveno německy lidem již jen německy. Strana neustále působila na lidi tohoto okresu skrze mnohé výzvy, skrze ohromný počet schůzí nebo jinými podněty, aby postupně potlačila používání polské, české nebo slovanské smíšené řeči německými lidmi. Bohužel se vždy najdou lidé, kteří věří v pohodlnost nebo z hlouposti nebo vůbec z lenosti, že se nemusejí podrobit snaze, aby nyní také mluvili jako Němci německou řečí. Naproti tomu to nemůžeme ospravedlňovat našim druhům na frontě, až se vrátí zpět na toto území, které bylo před třemi lety připojeno k Německé říši, bude německý lid stále mluvit slovansky.

Nyní strana zavede vhodná opatření, aby ti, kteří se nechtějí poučit výchovou a upomínáním, byli odpovědní za své jednání. Vyzýváme dnes všechny majitele obchodu a pohostinství, vedoucí provozu a jejich zaměstnance, aby ve svém okolí nikdy více nestrpěli polskou nebo českou řeč, anebo slovanskou smíšenou řeč. Kdo jako obchodník ve svém obchodě neněmecky promlouvající zboží prodává, kdo trpí užívání těch řečí ve svém obchodě, kdo jako majitel pohostinství vydává neněmecky promlouvající pokrmy nebo nápoje nebo trpí užívání slovanské řeči, kdo jako vedoucí provozu nebo jeho zaměstnanec nemluvil německy s německými zaměstnanci, jediné, že by služební provozní zájem jinak neumožňoval - bude po hlášení místně příslušného vedoucího místní skupiny ještě mnou písemně varován. Pokud by toto poslední varování neúčinkovalo, tudíž tím prokáže, že už nemá předpoklady, aby vedl obchod nebo vlastnil pohostinství nebo byl vedoucím provozu. Pak se bude odpovídajícím způsobem postupovat. Těšín, dne 17. července 1942.

Krajské ředitelství NSDAP
pod. Pannenberg
vrchní obvodní ředitel NSDAP

Ahnepass neboli tzv. pas předků, který měl zaručovat árijský nebo nežidovský původ držitele několik generací dozadu.

"Porovnání náku Vojka Karkošky jsa od čtyřech soldatův Istvív z nenávisti narčeny", Zápis z roku 1619 v Kniha kupů a smluv města Fryštátu.

Starosta Theiner na fotografii s uniformovanými vojáky.

Čtyři muži na rozcestí ve staré Karviné, /1914-1920/.

Fryštát za 1. světové války

Vzpomínky Augustina Hofmana na 1. světovou válku ve Fryštátě:

„Mobilizování byli i bez asentu (odvodu), jednooký stolař, kovář, kulhaví řemeslníci, jako krejčí, ševci. Vedle těchto se upisovaly válečné půjčky, na ně padly i zlatem garantované sroční peníze. Ti dělníci, horníci, hutníci, kteří byli od vojenské služby osvobozeni, museli "za babku" dřít do úpadku pro vítězství "fojrlandu", ale hlavně pro zisk panů - majitelů hutí a dolů. Běda, kdo nemohl, či úmyslně nechtěl, byl trestán jako voják nejen "španglemi" a "sloupkem". Na vysvětlenou zde stůj: špangle byly "objímky na ruku a nohu křížem a trest v sedě na "hanbě" v dešti, či úpalu slunce, nebo chladu dvě, čtyři hodiny. A sloupek? To byla houžev ve zdi, provaz upevněný za podpatky a u houžve za zápěstí. Za frontou u stromu. Všichni mobilizovaní prošli nástupní stanicí, Fryštátem (hotel Baron, či starý pivovar, později stará radnice). Po přijetí vojenskými pány se už nesmělo opustit sál, nebo zahrada u Barona, nebo objekt staré radnice (s věží). Čekalo se na vyhotovení seznamů, pak se konal první fergatterung - seřazení k odchodu na železniční stanici Fryštát - Petrovice. Mnozí z regrutů se na cestu do neznáma posílávali ohnivou vodou z vlastních rezerv, nebo i jinak ..."

